

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. július 11.

155. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 5 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A magyar fiatalok helyzete külföldön.

(H. J.) A fiatal kereskedő-generációban örömmel látjuk azt az igyekezetet, hogy a külföldi kereskedelmi viszonyokat igyekeznek megismerni, mielőtt kereskedelmi ismereteit a maga javára használja fel. Hogy a magyar kereskedő mennyit tanulhat külföldön, hogy a külföldön szerzett tapasztalatok mennyire hasznosak az egész magyar kereskedelem szempontjából, felesleges fejtegetnem.

A kormány és egyes egyesületek fel is fogják a külföldi tanulmányutak fontosságát; különböző ösztöndíjak által segítve, évenként számos fiatalember jut abba a helyzetbe, hogy a külföldi viszonyokat a helyszínen tanulmányozhatja.

De lássuk csak, milyen azoknak a helyzete a külföldön, kik nem részesülnek külön támogatásban, kik magukra vannak utalva, mindennemű anyagi segély nélkül?

Ezek foglalkozást rendszerint csak mint díjazás nélküli volunteerok kaphatnak. Ha a szerencse különös kedvezése folytán kivételesen mégis valamely szerényen dotált álláshoz juthatnak, ez rendszerint olyan, mely egyáltalában nem felel meg a tanulás és tapasztalatszerzés szempontjából.

Ilyenek az állapotok, de nem is lehetnek mások. A külföldi kereskedő, épugy, mint a magyar — s ez természetes — azt kívánja, hogy alkalmazottja neki dolgozzon, tudását vállalatára javára gyümölcsöztesse, nem pedig, hogy alkalmazottja nála tanuljon.

Milyen radikális eszközzel lehetne a magyar fiatalok helyzetét a külföldön gyökeresen javítani és mily eszközzel lehetne az ambiciózus fiatalokot serkenteni, hogy mielőtt hazájában végleg letelepedik, — hosszabb, rövidebb ideig a külföldön széjjelnezzzen?

Ismerek egy ilyen eszközt. Semminemű anyagi áldozatot nem igényel senkitől, csak jóindulatot és akaraterőt. A helyzet kulcsa a magyar kereskedők kezében van. Kereskedőink igen sok külföldi árut vesznek. A kereskedelemben az eladó a vevővel szemben mindig bizonyos fokig függő viszonyban van. Ha semmi egyébben, legalább udvariasság tekintetében. Ilyen természetszerű udvariassági forma, hogy az eladó azon nyelven igyekezik beszélni a vevővel, melyről felteszi, hogy az utóbbinak legjobban megfelel. Csak mi deferálunk e tekintetben a külföldi eladónak!

Vessünk pillantást nagyobb magyar kereskedőink levelezésére. Mit látunk itt? Ha bárhonét árut rendel, az összes leveleket az eladó nyelvén írja. Ha Angol-, Franciaországból, Ausztriából stb. rendel az árut, a szükséges levelek angol, francia, illetőleg német nyelven vannak írva. Előáll tehát nálunk az a kómius helyzet

hogy nem az eladó alkalmazkodik vevőjéhez, hanem fordítva.

Természetes következménye ennek, hogy a magyar kereskedőnek drágán fizetett levelezőket kell tartania s minthogy egy ember 4—5 nyelvet perfkül nem tudhat, a levelek gyakran hibáktól hemzsegnék. Sok félreértés és kár származhatik e rosszul fogalmazott levelek folytán.

Ha propagandát csinálnánk az egész országban, hogy a magyar kereskedő a külföldi eladóval kizárólag magyarul levelezzen, ha megértetnők a külfölddel, hogy a magyar nyelv teljesen egyenrangú bármilyen más nyelvvel, ezzel rákényszeríténk a külföldet, hogy velünk magyar levelezést folytasson. Ennek folytán a külföldi kereskedő, aki a zsiros magyar üzleteket nem akarja majd otthagyni, rá fog fanyalodni arra, hogy magyar levelezőket szerződtessen. Minthogy magyarul értő külföldi kevés van, magyar származású embert kell feltölgadnia. Ilyen körülmények között a magyar embert a külföldön keresni fogják és a nagy kereslet számos fiatal embernek megadja a lehetőségét, hogy államsegély nélkül is, néhány esztendő töltsön a külföldön, nyomorgás nélkül, züllés nélkül, tisztességes munkával keresvén meg mindennapi kenyerét. A magyar ipar és kereskedelem pedig ilyen módon kockázat és teher nélkül jut jobbat intellektuális erőforrásokhoz. Á. K.

Rákóczi adriai tervei*).

II.

Louis Vendôme herceg, az olaszországi francia hadak fővezére, valóban elhatározta, hogy mivel szárazföldi uton nem küldhet, az Adriai-tenger felől küld némi hadakat Rákóczi segítségére. Az expedíció vezérének Marsigli Alajos grófot szemelte ki, Magyarország területének legalaposabb ismerőjét, akit Breisach várának átadása miatt a császáriak 1704 februárius 18-án megfosztottak tiszti rangjától, de szavát vették, hogy ellenük s a birodalom ellen többé nem fog harcolni.

Marsigli azonban 1706 elején Milanóban megjelent Vendôme herceg előtt, ki XIV. Lajos nevében tiszti kardját visszaadta, s mikor Párisból visszatért, mint tábornokot állította a Quarneróba küldött francia hajóhad élére. Március 20-ától fogva ez a flotta ismételve megjelent Lussin-Piccolo, Buccari és a szigetek közelében. „Lesz kinek konjungálni magát monseigneur uraimékkal!” — reménykedett Bercsényi s felsóhajtott: „Hé, monsieur, monsieur, — hamar surj a horvát kukó-bakóba!” Hitte, hogy Heister és Pálffy orrát „a francia hír büzlőgeti” s remélte, hogy ha nincs elég egyenruha, fegyver, „majd hoznak Triestomból.”

A fejedelem születésnapján már csakugyan híre futott, hogy a horvát tengerpartra 17 francia gálya érkezett, 5.000 francia partra is szállt már és Vojnovics napról-

*) „A Tenger” legutóbbi számából.

napra növeli a horvát kurucok számát. Majd, hogy maholnap másként gondolkoznak a horvátok, mert Dalmáciában több francia gálya kötött ki és „feles ezrekből álló francia” pusztítva közelget Horvátországhoz, hol Vojnovics már Károlyváros körül portyáz. Ezek és Forgách Simonnak március 30-án a horvátokhoz intézett pátense következtében a nép már sok helyütt fölkelt a németek ellen. Bécsben is nagy zavart okozott, hogy a franciák már Krajnába és Horvátország széleire érkeztek s ezt a hírt, különböző változásokban, más levelek is megerősítették; érthető tehát az a nyugtalanság, amelyet azok, vagy éppen elmaradásukat, Pálffy gróf mint horvát bán fogadta.

Mind bizonyosabbnak látszott, hogy Marsigli tábornok 6.000 (mások szerint 9—10.000) franciát hozott a horvát partokhoz, a magyar fölkelés előmozdítására.

A kurucok bécsi hírei szerint Triestnél ki is kötött, de a hágókon nem kelhetvén át, önként vagy üzetve visszavonult s Konstantinápoly felé evezett tovább. Még nem tudhatta, hogy csak egyszerű flotta-tüntetésről volt szó.

Bercsényi ugy hallotta, hogy a francia 42 hajóval és 2 gályával érkezett meg s a török 200.000 főnyi hadaddal már el is indult a kurucok megsegítésére s a Száván hidat verett stb.; csalódást okozott tehát neki Vojnovics levele, mely ezeket a híreket nem erősítette meg s még az indulás idejét sem jelezte. De nem is hitte, hogy a francia ilyen messze földön akarja feláldozni a maga népét!

Ha mégis „nagy és magával bíró erőt” küld, szerinte „jobb volna, hogy ott (a tengerparton) operáljon, vagy csak azért is, hogy a tengerről való communicatiótól nagy erő magát teljesen el ne rekesztse; — a ki, ha magvető erő s munkálódva jön, — haszonnal jöhet, mert hódíthatja utjában az országot s habár ellenállására menne is innen az ellenség, utat nyitna nekünk is nyomában. Ha pedig kicsiny s meggyőzhető erő: jobb, holocaustumnak (égőáldozatnak) siesen kö-zinkbe, mert sola novitate rei (a dolognak merő újságánál fogva) mindeneket maga ellen támaszt s operálva elfogy.

Vojnovich segítheti ugyan társaival; pe azt hiszi, bár a fejedelemnél jobban nem tudja a világot, hogy mihelyt a franciák átkeltek a Száván, egy magyar hadtestnek a Dráván keresztül kellene támadnia Horvátországra, a melyet ekként közrefognának s *elbánnának vele*, még pedig annál biztosabban, mert legszivesebben a török is erre felé venné az utját.

Pálffynak akkor még csak 4.000 embere volt a Dráva mentén, de ennyivel is sikerült Csáky Mihály kuruc tábornokot kinyomni helyéből. Különb, ugy látszik, nem sokat tartott a tenger felől fuvó „francia szelektől”, mert más csataterre, a császáriakkal való egyesülésre törekedett. Ha folytatni lehetett volna Vojnovics vállalatát, a fejedelem szerint „jobban megindult volna Pálffyban a bolha”. Azonban így is bizott a horvátországi és a tenger melléki tervekben; mert a francia követ titkos iratait fő fejtven, örömmel írta, hogy a franciák jó formában kezdenek gondolkozni a tengerpart megszállásáról; csak csorbát ne ejtsen ezen, hogy valóban

15.000 angol és hollandi megy Olaszországba. A franciák jövetelének lehetőségét mindenestre jó volna megfontolni a császár és a kurucok közt közbenjáró angoloknak és hollandiaknak, kik okoskodnak, de keveset segítenek.

A fejedelem Bercsényivel április végén Kistapolcsányban személyesen is megbeszélte a franciák partraszállásának ügyét. Abban állapodtak meg, s ezt a fejedelem egy török kereskedővel meg is izente Vojnovicsnak és a velencei követnek, hogy a partraszállással és a tenger mellék föllátásával mindaddig várjanak, míg véget ér a fegyvernyugvás, melynek több hónapra való megkötését remélik. A fegyverszünetet május 8-án két hónapra meg is kötötték s május 16-án kölcsönösen megerősítették. Ebben szó sincs Horvátországról és a tenger mellékről, honnan nyugtalanító hírek ezentul is érkeztek.

Beszélték például, hogy *Draskovics* János gróf császári tábornokot odaküldik, mert nemcsak a franciák vannak benn Horvátországban, hanem Pál Deáknak hozzájuk átpártolt huszárezrede is és már Zágráb környékén portyáznak.

Híre futott, hogy a franciák meg is verték a határőröket s hogy a fejedelem *Bottyán v. Forgách* tábornokot fogja beküldeni a franciákhoz, a Vojnovics által megindított horvát fölkelés támogatására.

A császáriak már előbb intézkedtek, hogy a franciák kikötését s a kurucok benyomulását megakadályozzák. Az osztrák, horvát, magyar tengerpartra elsősorban *Endlers* udvari kamarai biztosnak kellett ügyelnie, aki a Triest, *Fiume*, *Buccari* és *Porto-Ré* körül állomásozó határőröket időnkint össze is hitta gyakorlatokra.

A krajnai főkapitány, *Eggenburg* herceg is intézkedett, hogy minden tizedik ember fölkeljen s a legjobban fenyegetett dényugati határon ezer embert tartogatott indulásra készen. Márciusban a károlyvárosi határőrségből mintegy 500 lovast és 800 gyalogost rendelt *Fiume*, *Trieszt* és *Görz* felé, de ezeket csakhamar visszaparancsolták.

Mivel ugyanis „nem csupán a franciáktól és a rebellesektől, hanem a törököktől és más szomszéd hatalmaktól is” tartani kellett, a hadügyi kormány a károlyvárosi miliciát Lika és Krbava megyékbe rendelte, ahol már különben is megtették mindent az ottani határőrök készletartására. I. József király május 26-án pátenst intézett a horvátokhoz, akiket megdicsért, hogy oly hűségesek voltak uralkodóházához. Rendelte, hogy a magyar lázadókkal szemben ezentul is megsegítik s megígérte, hogy mindenkor hálás lesz velük szemben.

Nagyon helyeselte június 18-án Savoyai Jenőnek azt a tervét, hogy Velencével tökéletes egyezséget és szövetséget kellene kötni. Velencének meg kell értenie, milyen veszedelmes szomszédság volna reá, ha a milánói hercegség s vele Olaszország hegemoniája a franciáké lenne; de nem szeretné, ha a török részről tenyegedő veszedelmet a szövetség ügyében való tárgyalásoknál nagyon is hangsúlyoztatnák.

Különben is tarthatott tőle, hogy a császáriaknak calcinatói veresége (április 19) után a győztes *Vendome* most már a *Quarneroban* is erősebben keresi az összeköttetést a magyarokkal. Vojnovicsnak azonban, aki táborában fölkereste, azt válaszolta, hogy segítséget nem adhat, mert a velenceieknek megígérte, hogy kikötőjébe nem fog hadihajókkal bemenni. Pedig — a fejedelem szerint — a leghathatósabb, a legkönnyebben valósítható és a mind a két fél érdekeinek leginkább megfelelő segítséget a franciák az Adriai tenger felől adhatták volna. A kurucok különben is úgy tudták, hogy Vojnovics Horvátországban jól egyengette az útját. Páffyt valami erdős helyen feltartóztatta s horvát-rácai „valami német praesidiumot is kivágtak tőből”.

Azonban *Vendome* az olaszországi parancsnokságot július hó 18-ikán már átadta *Fülöp orléansi* hercegnek, aki — a francia sereg szorult helyzetében — a főparancsnokká most kinevezett Savoyai Jenővel szemben, nem is gondolhatott a magyar tengerpartra, mert minden erejét Torino ostromára kellett fordítania. Savoyai Jenő már május végén úgy intézkedett, hogy Porzia herceg a parancs-

noksága alatt álló határőrvidékiek közül több ezer embert és néhány szállítóhajót állandóan készen tartson, hogy a tengerpartról bármely pillanatban megindulhassanak a hajók az olaszországi sereg ellátására és élelmezésére, mi végből Jenő herceg néhány ezer forintot kért a császártól a költségek fedezésére. Mindamellettt augusztus hónap 5-ik napján Rákóczi, ahogy XIV. Lajosnak írta, részben az olaszországi francia hadak győzelmébe helyezte reményeit, nem kételkedvén, hogy azok az Adrián át fognak az országba előnyomulni. Vojnovics még augusztus 23-án is Boszniában, Bányalyukán tartózkodott s úgy látszik, erősen bizott a vállalat sikerében.

A torinói veszett csata (szeptember 7.), Savoyai Jenő fényes győzelme véget vetett a franciák olaszországi uralmának s vele annak a reménynek, hogy a magyarokat a tenger felől segítsék meg.

(Vége köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Lunch a kormányzónál.** *Wickenburg* István gróf kormányzó és neje, született *Pückler-Limpurg* Zófia grófnő csillagkeresztes hölgy, mint már megirtuk, holnap déli egy órakor lunchot adnak a ma délután Fiuméba érkező angol hadihajók tisztikara tiszteletére. A lunchra a következők hivatalosak: *Waymouth* és *Austeith* parancsnokok, *Fillerton* és *Garforth* kapitányok, *Ress* és *Stewart* hadnagyok, valamint *Faber* L. György fiumei angol konzul. A fiumei polgári hatóságok részéről *Kankovszky* Ferenc, *Egan* Lajos és *Fuhrmann* Ferenc miniszteri tanácsosok, *Rödiger* Ernő révkapitány, *Verneda* Emil miniszteri titkár, *Ossoinack* András másodalpolgármester kaptak meghívót. Hivatalos *Vio* Antal dr. országgyűlési képviselő, valamint *Thierry* Alajos lovag kuriai bíró, a törvényszék elnöke is. A katonaság képviselőiben *Drachsel* Frigyes vezérőrnagy, *Aljancic* Bertalan alezredes térparancsnok, *Löbl* alezredes, a *Jellasich*-gyalogezred jelenlegi parancsnok helyettese, *Schmiedt* Miksa korvettkapitány, *Glatz* Győző honvédszázados és *Andreika* Viktor főhadnagy dandáradjutáns kaptak meghívót.

— **Kinevezések.** Lukács László pénzügyminiszter *Korách* Fülöp adóhivatali főellenőrt a budapesti IV. kerületi állampénztártól a VII. fizetési osztályba adóhivatali főpénztárnokká a fiumei adóhivatalhoz; *Jettmár* János fiumei fővámhivatali főtitkár állomáshelyén való meghagyása mellett főellenőrré; *Valenta* Pasquale és *Maletesta* Antal fiumei fővámhivatali tiszteket Fiuméba és *Szűcs* Imre György fiumei fővámhivatali gyakornokot a budapesti fővámhivatalhoz segédtitkárként nevezte ki.

— **Pillepich Santo kitüntetése.** Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a király *Wickenburg* István gróf kormányzó előterjesztésére *Pillepich* Santo fiumei községi iskolai nyugalmazott igazgatónak sok évi buzgó és eredményes működése elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. *Pillepich* kitüntetését a hivatalos lap vasárnapi száma közli. Az érdemdus igazgatónak a kitüntetést *Wickenburg* István gróf kormányzó a napokban fogja átadni.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület pénteken e hó 14-én este hat órakor ülést tart, amelynek napirendjét legközelebb közöljük.

— **Poe angol tengernagy — beteg.** Szombati számunkban jelentettük, hogy Sir Edmond *Poe* tengernagy, a földközi-tengeri angol flotta parancsnoka nem jöhet Fiuméba. A „N. F. Presse” értesülése szerint a tengernagy hirtelen megbetegedett s orvosai ajánlatára *Gassteinba* utazott négy heti fürdőkurára. A ma este Fiuméba érkező két angol csatahajó innen Korfuba megy, ahol az „Exmouth” angol csatahajóval ismét egyesülnek.

— **A Máv. Altisztkör mulatsága.** A fiumei magyarság előtt emlékezetes marad az a kedves és minden várakozáson felül kitűnően sikerült nyári ünnepély, melyet a „Fiumei Máv. Altisztkör” a Villa Ciotta kies fekvésű pálmakertjében rendezett. Kora délutántól kezdve százakra menő közönség kereste fel a mulatság színhelyét, ahol félháromtól kezdve a katonazenekar szinte szünet nélkül játszotta a vidám dalokat. Agilis rendezőség gondoskodott az ünnepély sikeréről s munkájuk nem is maradt eredmény nélkül. A szorakozások bő változéka a legjobb kedvet teremtette. Volt zsákfutás, hordóbuvas, kakasütés, tombola, lepényevés, férfi-szépségverseny s még egy sereg társasjáték, amelyek mindegyike hatalmas derűtlésben tartotta a közönséget. Szébbnél-szebb hölgyek gondoskodtak a világposta sikeréről s buzgólkodásuk eredményeként jó néhány száz koronával gyarapították a körhálózatot. Hogy pedig a politikusok is szorakozzanak, ügyes és szellemes képviselőválasztást rendeztek, amelyből *Földes* Győző, az ünnepély fáradhatatlan rendezője került ki győztesként. A nagy kiterjedésű kertben különböző sátrak voltak felállítva. Az egyikben *Gilliam* Vilmos csemegekereskedő gondoskodott borokról, pezsgőkről és pazar buffetról, *Szathmáry* György hentesmester pedig ott a helyszínen látta el a közönséget frissen sült kolbászszal. Ezenkívül több helyen mérték az innivalót, amelynek a rekkenő hőségben ugyancsak nagy keletje volt. — Este megkezdődött a tánc s ha éjfél tájában nem támadt a nagy szélvihar, a közönség bizonyára csak hajnal tájban hagyta volna el a kerthelyiséget. Az ünnepély szép anyagi sikert is hozott a körnek, mely ezentul gyakrabban rendez társas összejöveteleket.

— **Érdekes részletek Vegliából.** Az Ungaro-Croata hajóstársaság kényelmes és gyors „Liburnia” gőzösével tegnap kirándulást rendezett *Veglia* sziget hasonló nevű székvárosába. A kiránduláson nagyszámu közönség vett részt, mely mihelyt a hajó a vegliai kikötőben megállott, gyorsan elszéledt a múltörténelmi nevezetességű városban. Kisebb-nagyobb csoportokba verődve szemléltek a római eredetű város érdekességeit s elmélázva gondoltak vissza a rég letűnt idők dicsőségére. Különösen a kiránduló magyarokat szállta meg az emlékezés arra az időre, midőn IV. Béla, a vak király ide menekült a tatárjárás elől.

A város még a római uralom idejében keletkezett s annak bukása után a kelet-római birodalom szférájába tartozott. *Niceforo* bizánci császár, illetve a bizánci császárság feloszlása után a nyolcadik században a velencei köztársaság uralma alá került s ott maradt 1797-ig, amikor a szárnyas oroszán dicsősége letűnt. A római korból származó s a velenceiek idején restaurált várfalak tekintélyes része még most is elég jó karban van. Legjobb állapotban vannak a Frangepán-vár részei. A Frangepán helytartói családot a horvátokkal szemben a vegliaiak római eredetűnek vallják s ezt bizonyítani is tudják. A város lakossága római, illetve olasz eredetű s mindig az olaszok voltak a vezetőik, akik az olasz nyelv alapján egy speciális, másutt nem hallható dalmát dialektust beszélnek. A különleges dalmát nyelvjárás szépségei *Bartoli* Mátyás, a torinói tudományos egyetem professzorának figyelmét is felkeltették, aki néhány évvel ezelőtt könyvet is írt róla.

Munkatársunk, aki a kiránduláson részt vett, felkereste *Pozzo-Balbi* Ottó dr. városi titkár, podeszta-helyettesét, aki a vasárnap hivatalos szünet ellenére is készséggel adott meg a kívánt felvilágosítást. Fent a történelmi adatokat ismertettük, itt pedig a legújabb közzétett adatok alapján közöljük a városi titkár előadása alapján. Elmondotta, hogy a legutolsó népszámlálás adatai szerint *Veglia* városnak 1884 lakosa van, melyből 1790

olasz. A többi — vagyis 86 — pedig részben horvát egyén, részben szláv származású állami tisztviselő. Panaszkodva elintette meg, hogy Ausztria Veglia sziget horvát lakosságára való tekintettel Veglia városban is horvát politikát csinál s e célból tulzó szláv állami tisztviselőket küld oda s a horvátosítás politikai eszközétől önként kínálkoznak a horvát származású papok, akik a legvadabb horvát propagandát folytatják a szigeten. Az eddigi latin szertartású egyházakba becsempésztek a szláv liturgiát s kísérelték csak egy helyen, az olasz Veglia városban nem sikerült. Állam és municipium között szakadatlan a surlódás a horvátosítás miatt s Ausztria e tekintetben odáig megy, hogy egyes trieszti népdalokat elzárás és pénzbüntetés terhe mellett tilos Vegliában énekelni.

A lakosság halászattal és földműveléssel foglalkozik s nem mondható szegénysorsúnak. Két évvel ezelőtt a széltől és zord időjárástól védett Veglia város a keleti részen kényelmes fürdőtelepet létesített. A fürdő homokos talajon készült s vetekedik bármelyik olasz fürdő helylyel. Egy prágai professzor, mikor erről tudomást szerzett, nagy reklámot csapott s azóta évenként 100—150 cseh látogató keresi fel Vegliát. Említésre méltó, hogy a lakosság nem szereti őket, mert a szláv állami tisztviselővel tartanak s legszívesebben vennék, ha elmaradnának. A municipium egyébiránt jövőre nagy propagandát fog csinálni, hogy a magyarok, akik eddig az isztriai fürdőket keresték fel, a sokkal jobb, csendesebb és olcsóbb Veglia városban töltsék a nyarat.

— **A kivándorlók pénze.** A „P. H.“ írja: Newyorki tudósítónk írja, hogy amerikai magyar körökben nagy érdeklődéssel fogadták báró Kornfeld Pál odaérkezését. A magyar bankárt már a „Kronprinzessin Cecilie“ dockján meginterviewolták az amerikai riporterek s hosszabb-ridebb cikkekben emlékeztek meg arról, hogy az amerikai magyarok pénzeinek kezelése érdekében érkezett Newyorka. Báró Kornfeld titkárával együtt a Hotel Plazaba szállt, ahol Borostyán Gyula, a Szabadság című lap munkatársa, interviewolta meg. A Szabadság hosszú tudósítást közöl e beszélgetésről, melyből kiemeljük, hogy báró Kornfeld ama reményének adott kifejezést, hogy amennyiben semmi akadály sem adja elő magát, az a pénzügyi szervezet, melynek megalakítása érdekében utazott Amerikába, még e nyár végén életbe lép. Arra a kérdésre, vajon csak a Magyar Általános Hitelbank vagy pedig más budapesti bankok nevében is jötte le, azt felelte, hogy egyedül a saját intézete megbízásából. Kijelentette azt is, hogy a magyar kormánytól ez az új amerikai magyar bank semmiféle szubvenciót sem fog kapni s legfőlegbb kapcsolatban lesz bizonyos fokig a postatakarékpénztárral. A meglévő Hungarian American Bankra vonatkozólag olyanképen nyilatkozott, hogy ez az aránylag kis tőkétű intézet nem igen játszik fontosabb szerepet a terveiben. Arra a kérdésre, hogyan véli megoldhatónak a kérdést egész Amerikára vonatkozólag, tekintve, hogy minden államban más törvények az irányadók, külön engedély kell stb., báró Kornfeld kissé kitérőleg adott választ s nagy általánosságban azt mondta, hogy ez csak formai és szervezkedési kérdés. Az amerikai magyarság természetesen a legnagyobb örömmel vette tudomásul, hogy a Magyar Általános Hitelbank megveti a lábát Amerikában és nagyobb szerű szervezetei léptet életbe. Newyorki tudósítónk értesülése szerint az intézmény élén amerikai emberek fognak állani magyarokkal vegyest. Báró Kornfeld Newyorkból Clevelandba, az amerikai magyarság e főfészkebe utazik s pár hét múlva tér haza Budapestre.

— **Abbázia vendégei.** A szomszédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet 1911 január 1-étől július 5-éig összesen 22.847 fürdővendég és 3142 átutazó, tehát összesen 25.989 idegen látogatta meg. Junius 29-étől július 5-éig 978 fürdővendég látogatta meg a fürdőhelyet. A július 5-én ott üdülők száma 1922 volt.

— **A kötelesség áldozata.** Vasárnap hajnalban a rendőrség egyik ügybuzgó detektívje kötelességének áldozata lett s mint az orvosok mondják, alig ha fog felépülni. Ljubich István rendőrügynök vasárnap éjjel az állomáson teljesített szolgálatot s hajnali háromnegyed 3 felé szokásos körutjára indult. A dohánygyár előtt két, Fiuméből örökre kitiltott csavargóval találkozott, akiket felszólított, hogy kövessék őt a rendőrségre. A csavargók megtagadták az engedelmisséget s rövid szóváltás után egyikük vadászkesével hasbaszurta Ljubichot, aki a szurás folytán nyomban megingott s rosszul lett. A támadók a merénylet elkövetése után futásnak eredtek, egyiket azonban, Mandics György 23 éves likai egyént sikerült Gherbidi rendőrnek elfognia. A rendőr másik társával együtt Ljubich segítségére sietett, aki akkor már a földön fekvő. Beszállították a kórházba, ahol nyomban gyógykezelés alá helyezték. A rendőrök ezután a másik merénylő keresésére indultak, akit a brajdai vásárcsarnok mellett akkor fogtak el, mikor ott elbujni készült. Megálla-pították a rendőrségen, hogy a merénylő Paulin Mihály 29 éves sziszeki csavargó. Az előzetes kihallgatás alkalmával mindkettő cinikusán viselkedett, Paulin pedig megjegyezte, hogy most már nem bánja, ha száz évre ítélik is el. A súlyosan sebesült detektív vasárnap délelőtt Grossich Antal dr. kórházi főorvos megoperálta. Mint értesülünk, Ljubich sérülése oly súlyos, hogy az orvosok nem biznak felépülésében. A rendőrségen általános a részvét Ljubich iránt, aki kötelességének mindig mintaszerűen felelt meg. A detektívnek felesége s három gyermeke van. A vadászkest, mellyel Paulin a merényletet elkövette, bűnjelként lefoglalták.

— **Az alföldi földrengés oka.** A szombati nagy kiterjedésű földrengés okát egyik lap-társunk a következőkben jelöli meg: „Arról még csak beszélni sem lehet, hogy a földindulás oka plutonikus, vulkánikus eredetű lett volna. Nagy földalatti rétegcsuszamlások okozták ezt rengést, amely tehát tudományos szerint, tektonikus természetű és egyik hatalmas erejű megnyilatkozása annak a geológiai folyamatnak, amelyet a tudósok már régebben konstataáltak: a nagy magyar Alföld lassan be-süllyedőben van, azok a titokzatos földalatti mélységek tehát, amelyek három évvel ezelőtt Messzinának és Kalábriának a katasztrófáját okozták s amelyek Franciaország déli részében is mind gyakoribbá válnak, a mi Alföldünk alsó talaja alatt is süllyedőben vannak, lassu — talán a föld hüllése okozta — beroskadásban. Ezért, éppen az Alföld tektonikai felépítettsége folytán érte el tetőpontját a mai földindulás Kecskeméten, amely körülbelül a középpontján van a lassan süllyedő Alföldnek. Épen ezért szinte matematikai bizonyosság, hogy a mai földrengés gyakrabban is meg fog ismétlődni. Az az óriási geológiai folyamat, amely itt mélyen a lábunk alatt most dolgozik, további roskadásokat is valószínűvé tesz. De éppen a tektonikus földrengések, tehát azok, amelyek nem lökésekben, hanem hullámzásokban nyilvánulnak meg, a tapasztalat szerint sokkal kevésbé veszedelmesek, mint a vulkánikus eredetű földrengés. Hiszen Messzinát sem érte volna olyan óriási mértékben a katasztrófa, ha a tenger alatt megmozduló föld meg nem mozgatja magát a tengert is, a amely azután irtózatosszökőhullámmal lepte el Szicília északi partvidékét.“

Mint érdekes körülményt, említjük meg, hogy a biztosító-társaságok nem fizetik meg a földrengés okozta károkat. A san-franciskói borzalmas földrengés után a perek egész sorozata indult meg azért, mivel a biztosítók eleinte azon az állásponton voltak, hogy a földrengés folytán keletkezett tűz okozta károkat sem fizetik meg. Később mégis belenyugodtak abba, hogy fizetniük kell és így történt, hogy néhány európai viszontbiztosító is majd belepustult a san-franciskói földrengés következményeibe. A szombaton hajnalban történt földrengés által okozott károk mé-

retei tehát igen közelről érintik a biztosító társaságok és a jelzalogos kölcsönöskkel foglalkozó pénzintézeteink érdekeit. Szombaton délelőtt sűrű sürgönyváltást és telefonos beszélgetést folytattak a biztosítók és a jelzalogi üzletek révén érdekelt fővárosi intézetek azokkal a vidéki városokkal, ahol súlyosabb következményei voltak az éjszakai földrengésnek. Bár pontos kimutatást az okozott károkról még nem kaphattak, de az eddig beérkezett jelentések nem okoznak az említett intézetek körében nagyobb nyugtalanságot.

— **Elhalasztott törvényszéki tárgyalások.** A fiemei büntetőtörvényszék mára tűzte ki annak a rágalmazási pernek a tárgyalását, melyet Pecenich Rajmond volt rendőrségi díjnok indított Benussi detektív ellen. Mindketten a múlt évben nagy verekedést rendeztek a rendőrségen, mely alkalmával Benussi azt állította Pecenichről, hogy egy rendőri felügyelet alatt álló nőtől különböző ígéretek által több száz koronát csalt ki. A rendőrigazgató mindkettőjüket elbocsátotta a szolgálatból, Pecenich pedig rágalmazási pert indított Benussi ellen. A mai tárgyalást a bíróság újabb tanuk kihallgatása céljából elhalasztotta.

Nordio és Benussi Silvio városi tűzoltók rágalmazási perében a tárgyalást a bíróság szintén elhalasztotta, mert újabb tanukat fog-nak kihallgatni.

A „Tabacchina“ című hetilap a múlt évben a kapucinusokat hosszabb cikksorozatban támadta s azt állította a szerzetesekről, hogy Sablich Máriát a végrendeletnek az ő javukra való megmáskítására akarták rábírní. Ezért a kapucinusok rágalmazási pert indítottak a „Tabacchina“ szerkesztője, Zustovich Elemér ellen. A bíróságnak ma délelőtt kellett volna tárgyalnia ezt az ügyet, Zustovich kérelmére azonban elrendelte Makros és Rumen tanuk beidézését s ezért a mai tárgyalást elnapolta.

— **A hét fertőző betegségei.** A városi tisztí főorvos jelentés: szerint július 3-tól 9-ig Fiumében egy bárányhimlő, 1 bélhurut megbetegedés és 18 kanyaróeset fordult elő. Az utóbbiak közül 17 eset Drenován történt.

— **A haditengerészet iskolahajói.** Az osztrák-magyar haditengerészet „Albatros“ és „Nautilus“ iskolahajói hosszabb fiemei tartózkodás után ma délelőtt elindultak s csatlakoznak a Dalmáciába rendelt hadihajókhöz.

— **Elindult csatahajók.** Az „Erzherzog Franz Ferdinánd“, az „Erzherzog Friedrich“, az „Erzherzog Carl“ osztrák-magyar csatahajók ma reggel Dalmáciába indultak. A csatahajók résztvesznek a dalmáciai flottagyakorlatokon.

— **Az abbáziai Szegő-szanatoriumba** az elmúlt napokban a következő vendégek érkeztek: Arányi Sándor Nagyváradról; Fuchs Márton tisztviselő Budapestről; Fischer Károly udvari titkár Bécsből; Gróf Lajosné Budapestről; Heisler Amália magánzónő Kiskőrösről; Lazarew Wolf orvos Kiewből; Lindelof Henrik báró földbirtokos Határról; Prohászka A. dr. orvos Praháról; Szegő Béla kereskedő neje és két gyermeke Kassáról; Hutter Harry magánzó Leraux Helena urnóvel Bécsből; Meniewski Hermann számadószázados Budapestről; Weisz József Budapestről; Andersyn György Budapestről; B. Csik Irén Pozsonyból; Elek Lili Paksról; Nussbaum Zsigmond gazdász Aradról; Preisz Rézsi Nagyszalontá-

Borszéki
GYÖGYÉSZÜDÍTŐVIZ.

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

Főraktár: Brazzoduro G cégnél, Fiume
Telefon 495.

Magyarul és németül tudó

fiatal irnok

helybeli ipari részvénytársaságnál azonnal felvétetik. Ajánlatok „Ipar“ jellegére a kiadó-hivatalba intézendők.

ról; Biró G. dr. orvos neje Budapestről; László Dezső banktisztviselő Budapestről; Kovács Sándor magánzó Budapestről; Reich Flóra Budapestről; Stamberger Ferenc jegyző Budapestről.

— **A kikötőből.** Julius 10. *Érkezett:* „Tisza” magyar gőzös Marseilleből, 400 láda citrommal, 200 zsák kávéval, 120 hordó olajjal és 210 hordó kávéval; „Rhodos” német gőzös Hanburgból, 1150 bál parafával, 50 tonna bádoggal, 40 tonna kakaóval és 20 tonna kávéval; „Emma” osztrák gőzös Sebenicoból, 950 tonna kávéval; „Olga” magyar gőzös Methielből, 4200 tonna kávéval.

— **Halálos fürdés.** Szombaton este nyolc óra felé Moretti Pál vasuti altiszt felesége a brajdikai tengerparton állt s a tengert nézte. E közben észrevette, hogy a hullámok között kétségbeesetten kapálódzik egy ember. Rögtön odahívta közelben tartózkodó férjét, aki egy arra menő csónak utasait a veszélyben forgó emberre figyelmessé tette. A csónakosok néhány percig hiába keresték az illetőt. Csak mintegy tíz perc múlva bukkant fel a víz színe s ekkor csónakba emelték és partra vették. Amidőn látták, hogy a mesterséges lélegzés nem használ, értesítették az esetről a süségi rendőrséget. A helyszínen megjelent hatósági orvos már csak a beállott halált állapíthatta meg. A szerencsétlen embert fürdés közben görcsök lepték meg s a magával tehetetlen ember, aki Benda Jernef 33 éves munkással azonos, néhány perc múlva belefulladt a vízbe. Holttestét a terzattói temetőbe vitték.

— **Abbázia félevesi idegenforgalma.** 1911 első felében 22,847 idegen érkezett Abbáziába. A múlt év hasonló időszakában 20,816 idegen érkezett oda. Az idén tehát 2031-el többen érkeztek Abbáziába.

Távirat ◀▶ Telefon

Ujabb földrengések Kecskeméten.

A hatóságok intézkedései.

KECSKEMÉT, jul. 10. Szomorú vasárnapja volt tegnap Kecskeméten. Az elmúlt éjjel minden házban hajnalig égett a lámpa. A lakosság nem mert lefeküdni, mert félt, hogy a borzalmas éjszaka megismétlődik.

Az egész éjjelt rettegve töltötték házaikban, de legnagyobb részben a szabadban tartózkodtak. Szombaton éjjel tizenegy órakor lassu morajlástól kísért *ujabb, gyengébb* földrengés volt észlelhető. Vasárnap délelőtt kilenc ótától délután három óráig óriási *szélvihar* vonult át a városon, este kilenc órakor *két másodpercig tartó erős földrengés* volt ismét, miközben a már szombaton hajnalban megsérült házakról nagymennyiségű vakolat hullott le.

Vasárnap megérkeztek az utáskatonák s nyomban hozzáálltak a munkához. Számos család sietve elhagyja Kecskemétet. A lakók legnagyobb része a szabadban tartózkodik. A katonaság ügyel fel a rendre s egész éjjel át őrzik a teljesítetnek szolgálatot a városban. A Beretvászallót a hatóság ma bezáratta, mert az épület bevonulásától lehet tartani.

A kórházban leirhatatlan a betegek rémülete. A betegek annyira felizgultak, hogy tegnap a tiszt főorvost megrohanták és segítségért könyörögtek. Negyven beteg közül tizenegyen a kórházat elhagyták s bár gondos orvosi ápolásra szorulnak, nem akarnak tovább Kecskeméten maradni.

Szombathy Sándor nyugalmazott államvasuti ellenőrre oly hatással volt a szombat hajnali katasztrófa, hogy tegnap szívszélhűdésben meghalt.

Ráday Gedeon gróf főispán ma a belügyminiszter megbízásából több fővárosi műépítésszel Kecskemétre érkezett, hogy megejtésük a kárbecslést. Ugyancsak Kecskemétre utazott

Lóczy Lajos dr. egyet. tanár is, hogy a geológiai intézett megbízásából tudományos alapon a rengések természetét megállapítsa. *Kada Elek* kecskeméti polgármester ma délben a városi tanács előterjesztésére a belügyminisztertől *ujabb három század utáskatonák* kirendelését kérte. A városban az izgalom óriási és a hivatalos falragaszok sem tudják a közönséget megnyugtítani.

A király Eperjesen.

EPERJES, jul. 10. A bécsi kabinetiroda ma értesítette Sárosvármegye főispánját, hogy a király a nagygyakorlatok alkalmából szeptember 12-én délután érkezik Eperjesre s ott fogadja a tisztelő küldöttségeket is.

Leégett fővárosi ipartelep.

BUDAPEST, jul. 10. A Visegrádi-utca 98. szám alatt ma délelőtt nagy tűz volt. *Sár Mór* nagykereskedő papírlémez ipartelepe teljesen leégett. A kár meghaladja a félmillió koronát. Az oltásnál nyolcan megsebesültek.

Nagy tűz Bonyhádon.

BONYHÁD, jul. 10. *Davidovics* testvérek tulajdonát képező fűszerüzlet a raktárakkal, valamint két más bérházal egyúttal ma kigyulladt s teljesen a lángok áldozata lett. A kárt 700,000 koronára becsülik.

Elhunyt tudós.

BUDAPEST, jul. 10. *Hirschler* Ágoston dr. egyetemi tanár ma külföldi útján hirtelen elhunyt.

Testvérek utcai harca.

NAGYVÁRAD, jul. 10. Tegnap este nagy botrány történt a korzón. *Weiszlovich* Emil háztulajdonos a huga kíséretében sétált az utcán, amikor szembejött velük *Weiszlovics* testvére, *Weiszlovics* Lajos, aki szintén gazdag ember. A két fivér évek óta civakodik s perlekedik egymással az atyai örökség miatt. *Weiszlovics* odaszólt öccsének: *Gazember! kiforgatnál a vagyonomból!* Ezután botját emelte reá. A két testvér dulakodni kezdett, majd ütlegelték egymást. *Lajost* elborította a vér, mire *Emil* testvérét a falhoz szorítva vszre verte. A botránynak a rendőrség közbelépése vetett véget.

Nagy vasuti katasztrófa.

PÁRIS, jul. 10. Ma reggel a Havreből elindult gyorsvonat Nantes közelében kisiklott. Hét vasutas, nyolc utas meghalt, sokan pedig megsebesültek. A súlyosan sebesültek közt van a párisi nagyopera igazgatójának leánya is.

A belgrádi sajtókongresszus.

BELGRÁD, jul. 10. Ma kezdődött meg Belgrádban a nagyszlav újságírók kongresszusa, amelynek célja egységes sajtószervezetet létesíteni. A kongresszuson 250 sláv újságíró vett részt, köztük 25 horvát.

Megölte az áram.

BUDAPEST, jul. 10. A vizivárosi temető mellett elhaladó közúti villamos vasut felső vezetőkének egy drótja elszakadt s ráesett egy villamos kocsi. A kocsiiban keletkezett erős áram nyomban megölte *Benyós* János villamos kalauzt.

Nagy áradás Erdélyben.

SEPSISZENTGYÖRGY, jul. 10. A nagy esőzések folytán az Olt folyó harmadfélméternyre megdagadt s kiöntött. A Kovászna felé vezető vasuti vonalon a víz a töltést 5 kilométernyire alámosta. Egy személyvonat kisiklott s három utas megsebesült.

Koleragyanus utas.

BUDAPEST, jul. 10. A vasárnap reggel Szabadkáról a fővárosba érkezett személyvonat utasai között nagy riadalmat okozott egy III. osztályú utasnak koleratünetek közti megbetegedése. Mihelyt a vonat Kőbányára érkezett, nyomban jelentették az utasok az esetet a személyzetnek. A gyorsan megjelent tisztiorvos megállapította, hogy az illető *Horvát* Ferenc bajai közművesegéd, akit beszállítottak a járványkórházba.

Elpusztult község.

GYERGYŐSZENTMIKLÓS, július 10. Gyergyóbékás község határát a hegységekből lezuhanó víztömeg teljesen elpusztította. Tönkrement valamennyi ház is, úgy, hogy most a mintegy hatezer főnyi lakosság hajlék nélkül áll. A vizár elpusztította az utakat is s most még élelmiszert sem lehet a faluba bevinni.

Véres bucsu.

CELLDÖMÖLK, jul. 10. A vas megyei Celdömölkön tegnap bucsu volt. Az ittas legények összeverekedtek a csendőrökkel s a verekezés hevében két ember meghalt, három pedig súlyosan megsebesült.

Egy idegbeteg urinó eltűnése.

BUDAPEST, jul. 10. *Nyárády* János ítélőtáblai bíró ma bejelentette a rendőrségen, hogy felesége, született *Havasi* Ilonka, Vámbóház-köruti lakásáról nyomtalanul eltűnt. Az uriaszony a legnagyobb mérvben idegbeteg s tavaly vesztette el egyetlen leányát. Azóta baja rosszabodott s három hónappal ezelőtt a padláson rejtőzött el. Huszonnégy óra hosszat étlen szomjan volt a padláson s csak véletlenül akadtak rá. Hozzátartozói ekkor szanatoriumba vitték. Most attól félnek, hogy *Nyárády* né öngyilkosságot követett el.

Öngyilkos földbirtokos.

JÁSZBERÉNY, jul. 10. *Sas* Ármán földbirtokos buskomorsága miatt revolverrel agyonlőtte magát s nyomban meghalt.

Árvíz Romániában.

BUKAREST, jul. 10. A folytonos esőzések miatt a Moldava mellékfolyói kiáradtak s elöntötték Bakau Neamtu és Jassy városokat. Az emberáldozatok száma eddig ismeretlen, a kár óriási.

Gyilkos anya.

OROSHÁZA, jul. 10. *Vadnai* János itteni földműves felesége néhány hónapos csecsemőjét felakasztotta s aztán önmagát végezte ki. Az ok ismeretlen.

MUSKONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ.

Főlerakat: Stalcer Antal, Fiume Via Tartini 4. Kapható Jechel F. cégnél
Telefon 3-44.

Szuperfoszfátot

kartelen kívül szállít:

Schwarz József és Társa

Budapest, VI., Váci körút 53.

A francia-német viszály.

BERLIN, jul. 10. Cambon francia nagykövet tegnap délután látogatást tett Kinderlen-Waechter külügyminiszternél. A találkozáson mindkét részről megnyugtató kijelentés történt a két országnak egymás iránt való jóindulatáról, a közös megértésről s az egyenlőségek mihamarabbi elsimitásáról.

Bérmálkozók katasztrófája.

PÁRIS, jul. 10. Krisztiániai távirat jelenti, hogy egyik norvég folyón borzalmas katasztrófa történt. Bérmálkozó gyermekek, hozzátartozóik kíséretében át akartak kelni a folyón, amelyen a nagy hóesés miatt nehéz volt az átkelés. A folyó közepén az egyik csónak felfordult s tizenhárman belefutak a vízbe. A partról tehetetlenül nézték a rettenetes szerencsétlenséget.

Sikkasztó jegyző.

SZAMOSUJVÁR, jul. 10. Nánási Aladár szamosujvárnémeti községi jegyző nagyobb összeg elikkasztása után megszökött. A hűtlen jegyző, mint a vizsgálat megállapította, a különféle alapok betétkönyveit is meghamisította. Nánási ellen köröző levelet bocsátottak ki.

Hotel Trocadero

nagy étteremmel

(Velece) a Lidón (Velece)

Elsőrendű új ház a főuttól jobbra, modern komforttal berendezett szobák fürdővel berendezve. Orvos a házban. **Penzió és étlap szerinti étkezés.**

Tulajdonos:

Tagliapietra Giovanni.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME

a pályaudvartól 3 percnnyire
Kifogástalan magyar s bécsi konyha. Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

Alapított 1850-ben

Cante Giuseppe
nagy butorraktára

és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas- réz- és kárpitos butorokban. Szolid és elegáns kivitelben.

Rex-Conserven-Gläser.
Rex-Vorrats-Schöcher.
Für jedes Köchlein. *Für jedes Land.*

Weiss Salamon
üveg- és porcellán kereskedése
Fiume Corso

a "Rex," konzervüvegek és "Rex," készletre befőzők
- egyedüli lerakata. -

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

:: Rómába utazók figyelmébe! ::

Gambrinus-Halle

Luhr Bácsi „BAVARIA“ Sörvarsánok
ROMA, Piazza San Silvestro,
a főpostával szemben.

Magyar tulajdonos. - Magyar konyha.
Magyar kiszolgálás. - Magyar újságok.
Valódi bajor és pilzeni sörök.
Olcsó árak! Olcsó árak!

EGO :: Szénszavas :: EGO
Pipere-Mosdópor
teljesen ártalmatlan, vegytiszta

Finomabb és jobb mint a Borax.
A mosdóvizet azonnal puhává teszi; naponta használva az arcbőrt üdíti; az arc, nyak, kar és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájt kölcsönöz. **Egyedüli biztos szer:** szeplő, pattanás, bőrátká (mitesser) és mindennemű bőrtisztátalanság ellen.

1 doboz ára 1 korona.
Főraktár: Kiss László, Budapest, VIII., Baross-u. 81.
Fiumében kapható: Drogeria Ernesto Benco, Francesco Jechel, M. Capudi Riva Marco Polo.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.
Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart“

Fiuménak legélénkebben szerkesztett és legjobban informált napilapja jelenleg

VIII. évfolyamában

jelenik meg.

Mint Fiuménak és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi magyar napilapja

„A TENGERPART“

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékelték.

Előfizetési árai:

Egy évre	--- K. 24.—
fél évre	--- „ 12.—
negyedévre	--- „ 6.—
egy hóra	--- „ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART“-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART“
házhoz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.
Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Fölvétetik

egy ügyes ügynök magánfelek meglátogatására fix fizetés és magas jutalék mellett.

Cim a kiadóhivatalban.

Teljes hálószoba berendezés

esetleg részletfizetésre is eladó.

S. Herskovits.
Via Giuseppe Parini 6.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

„Mercur” könyvnyomdai műintézet

FIUME

Via Operai 12.

Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlattal vidékre is készséggel szolgál.

Tulajdonos Chilko József

NAGEL ADOLF budapesti ponyva- zsákgyára és kölcsönintézetének fiomei fiókja

Péntek József Postafiók, 20, Telefon 1366

szállít és jutányos díjakért megőrizz, kezel és kölcsönbe ad minden mennyiségű teljesen új és egyszer használt elvámolt és elvámolatlan

zsákot, ponyvát, impraegnált szöveteket, takarókat, zsineget, kötélárut, jutacsomagoló vásznakat

és minden e szakmába vágó cikket.

Postafiók 20

Telefon 13-66.

„A TENGERPART”

telefonszáma

229

Ha előfizetni akar, vagy hirdetni valója van hívja fel ezt a számot

229

Corso 6. szám Simiczek L. = Fiume Descovich-ház

új óraüzlete és órajavitó műhelye.

Gazdag választékban az International, Watch & Co., Zenith és Omega elsőrendű gyárak arany, ezüst és fémóra gyártmányai, valamint fali, asztali és ébresztő órák. Arany és ezüst tárgyak, óraláncok, nyakláncok, karperecek, nyakkendőtűk, gyűrűk, zsuzsuk, egyéb ékszerek stb.

Jutányos árak.

Órajavitások olcsón.

Comfortable PARK HOTEL MILANO

Via Principe Umberto, szemben a Staz. Centraléval (közp. pályaudv.)

Teljesen nijaalakitva! A kertekre néző egészséges fekvéssel!

Modern kényelem!

Mérsékelt árak!

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására adni, hogy a Via delle Pile 2. számú házban a Grand kávéház mögött a

Dreher éttermet

átvettem. Elsőrangú konyha, kitűnő magyar és dalmát borok. Dreher-féle világos és barna sör. Jutányos árak, figyelmes és pontos kiszolgálás. Éjjel 2 óráig nyitva. Havi előfizetések 48 és 56 K. Minden pénteken halvacsora. Konyháért a budapesti 1896-iki millenniumi kiállításon dícsérő oklevéllel kitüntetve.

Tisztelettel

STÖHR KÁROLY

vendéglős.

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Ollók, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárakból, köztük a szabadalmazott „MILWA” beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretvaél kitűnő szerkezete folytán a legerősebb szakálvívésnél teljes garanciát nyújt. ::

Nagymennyiségű eddig még nem tapasztalt olcsóságú mindenféle cipőkészletek érkeztek.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Carducci 12, II. em.

Telefon 11-88.

VENIER szálló és penzió

VELENCE

Ponte Goldoni a Szt. Márk tér mellett.

Lakosztályok és szobák ujonnan berendezve villanyvilágítással, fűtéssel és fürdővel személyenként 2,50 lírától feljebb. Penzió 8 lírától feljebb.

Telefon 152.

Tulajd. Bertoldi és Luca.

Varieté-Hôtel Susák.

Estétként I.-rendű varieté-előadások a kerthelyiségben

Kezdete 9^{1/2} órakor.

Beléptidij 1 korona.

MILANO

Concordia szálló

a közp. pályaudvar (Stazione Centrale) téren.

Minden kényelem!

Jutányos árak!

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPIADÓ VÁLLALAT.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR” NYOMDÁJÁBAN FIUME